

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

ภูมิหลังก่อนจะถึง

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

สมัยอยุธยาตอนปลาย

ดาหลัง : อิเหนาใหญ่ = เจ้าฟ้ากุณฑล

อิเหนา : อิเหนาเล็ก = เจ้าฟ้ามงกุฎ

สมัยธนบุรี

อิเหนาคำฉันทน์ = เจ้าพระยาพระคลังหน

ตัดตอนเฉพาะตอนอิเหนาเผาเมือง

สมัยรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ ๑)

ดาหลัง ฉบับรัชกาลที่ ๑ (เค้าโครงเรื่องเดิม)

อิเหนา ฉบับรัชกาลที่ ๑ (๗ ตอน)

๑. ตอนตั้งวงเทวัญ ถึงอิเหนาพบนางจินตะหรา
๒. ตอนเข้าห้องนางจินตะหรา อิเหนาได้นางจินตะหราเป็นชายา
๓. ตอนวิหยาสะก้ำเทียวป่า พบภาพวาดนางบุษบาภิหลงไหล
๔. ตอนเมืองขึ้นกะหมังกุหนิงยกมาล้อมเมืองดาหา
๕. ตอนศึกกะหมังกุหนิง อิเหนาออกรบ
๖. ตอนอิเหนาเข้าเมืองมะละกา
๗. ตอนหย้าหรันตกไปเมืองมะงาดา จนหนีออกมาได้

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

เป็นบทละครที่ทรงพระราชนิพนธ์ใหม่ตลอดทั้งเรื่อง เป็นอิเหนา ฉบับที่สมบูรณ์ที่สุด

นิยมใช้ในการเล่นละคร

เนื่องจากมีความดีเด่นทางด้านวรรณศิลป์

และมีการตกแต่งงดงามกลมกลืนกับศิลปะแขนงต่าง ๆ ทั้งการร้องและการรำ

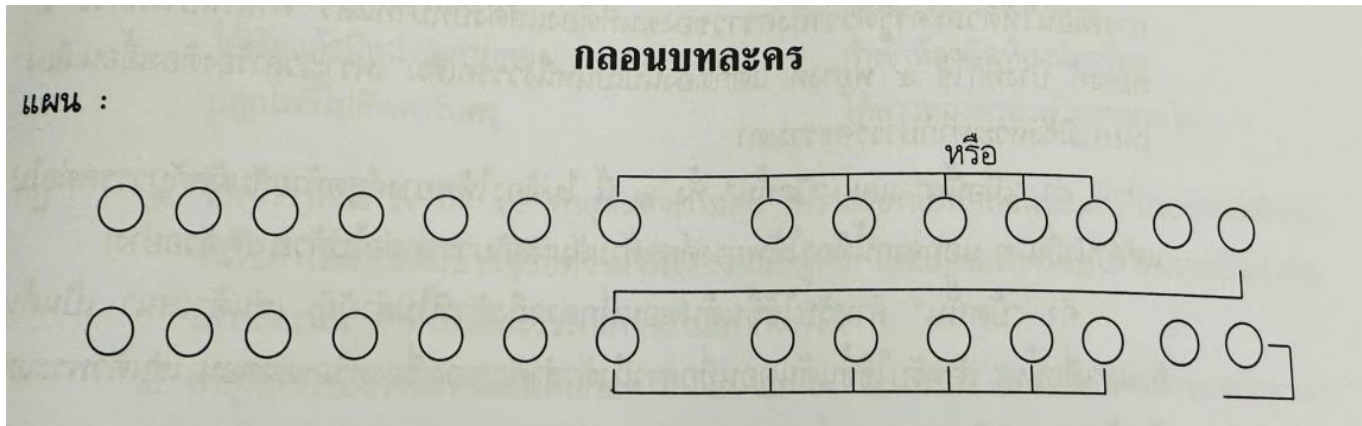

ลักษณะพิเศษของอิเหนา : ใช้ชื่อตัวละครเป็นภาษาชวา และใช้คำภาษาชวาจำนวนมาก
แต่ฉากและสภาพชีวิตความเป็นอยู่ในเรื่องจะมีลักษณะแบบไทย

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

รูปแบบคำประพันธ์ แต่งด้วยกลอนบทละคร

วรรคหนึ่งใช้ได้ตั้งแต่ ๖ - ๙ คำ แต่นิยม ๖ หรือ ๗ คำ เพื่อเข้าจังหวะและทำนองร้อง

วรรคแรกของกลอนบทละคร นิยมใช้คำขึ้นต้นว่า “เมื่อนั้น” “บัดนั้น” หรือ “น้องเอยน้องรัก”

บัดนั้น : ใช้กล่าวถึงตัวละครที่ไม่สำคัญ เช่น เสนา ตัวตลก

เมื่อนั้น : ใช้กล่าวถึงตอนหรือตัวละครสำคัญ เช่น ตัวพระเอก นางเอก

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

กษัตริย์วงศ์เทวัญ (อัสญแดหวา)

องค์ปะตาระกาหลา
(บรรพบุรุษวงศ์เทวัญ)

ท้าวกุเรปัน

ประไหมสุหรี

นิลลาอะระดานารี

โอรสคือ อิเหนา ธิดาคือ วิยะดา

และมีโอรสกับลิกู

ชื่อ กะหัดตะปาตี

เป็นพี่ชายของอิเหนา

ท้าวดาหา

ประไหมสุหรี

ดาหาราวดี

ธิดา คือ บุชบาหนึ่งหรััด

และโอรสคือ สียะตรา

อายุอ่อนกว่าบุชบา 5 ปี

(เป็นคู่หมั้นกับวิยะดา)

ท้าวกาหลัง

มีธิดากับประไหมสุหรี

คือ สะการะหนึ่งหรััด

และมีธิดากับลิกู

ชื่อ บุชบาราภา

ไม่มีโอรส

ท้าวสิงหัดสำหรับ

มีโอรสกับประไหมสุหรีคือ

สุหรานากง

(เป็นคู่หมั้น

กับสะการะหนึ่งหรััด)

และมีธิดาคือ จินดาสำหรับ

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

ปะตาระกาหลา

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

อิเหนา (มีสาระปันทย์)

อิเหนา : บทพระราชานิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

บุษบา (อุณากรรณ)

จินตะหราวัต

อิเหนา : บทพระราชานิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

สียะตรา (ย่าหรั่ง)

วิยะดา (เคนหลง)

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

ตระกูลวงศ์ระตู

เมืองหมันทยา

ระตูหมันทยา

+

ประไพมสุทรี

=

ดาหยัน

จินตะหราวดี

เมืองกะหมังกูหนิง

ระตูกะหมังกูหนิง

วิทยาสะก่า

=

ระตูปาหยัง

เมืองปาหยัง

ระตูปามัน

เมืองปามัน

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

ระตุมันยา

ประไพมสุทรี

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

ระตูกะหมังกุหนิง

วิหยาสะก้า

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

ตระกูลวงศ์ระตู

เมืองปิ่นจะรากัน

ระตูปิ่นจะรากัน + ประโหมสุทร =

สการะวาตี

เมืองปึกมาหงัน

ระตูปึกมาหงัน + ประโหมสุทร =

มาทยาร์ศมี

สังคามาระตา

เมืองบุศสีหนา

ระตูบุศสีหนา + ดรส่า

เมืองลำสำ

ระตูลำสำ

=

กฤษณา

เมืองจรกา

จรกา

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

สะการะวิตรี

สังคามาระตา

มาหยารัศมี

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

จรกา

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

กษัตริย์วงศ์ระตู (กะหมังกุหนิง)

๑. ระตูกะหมังกุหนิง มีโอรสชื่อ วิหยาสะกำ
๒. ระตูปาหยัง ครองเมือง ปาหยัง
มีธิดาชื่อ รัตนาระติกา และ รัตนาวาตี
๓. ระตูประหมันสลัด ครองเมืองประหมัน
มีโอรสชื่อ วิหรากะตาทรา และธิดาชื่อบุษบาวิลิศ

กษัตริย์วงศ์ระตู (หมันหยยา)

ระตูหมันหยยา กับ ประไหมสุหรี
มีโอรสชื่อ ดาหยน และธิดาชื่อ จินตะหราวาตี
เกิดปีเดียวกับอิเหนาแต่อ่อนเดือนกว่า

กษัตริย์วงศ์ระตู (ล่าสำ)

ระตูล่าสำ กับ กุสุมา
อนุชาคือ จรกา

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

ตำแหน่งพี่เลี้ยง

ตำแหน่งมเหสี

ตำแหน่งพี่เลี้ยงของอิเหนา

ปุนตา

การะตาทธา

ประสันตา

ยรรูเดะ

ตำแหน่งพี่เลี้ยงของบุษบา

บาหยัน

ซ่าเห็งด

ประเสหรั้น

ปะลาหังน

ประไหมสุหรี

มะเดหวิ

มะโต

ลิกู

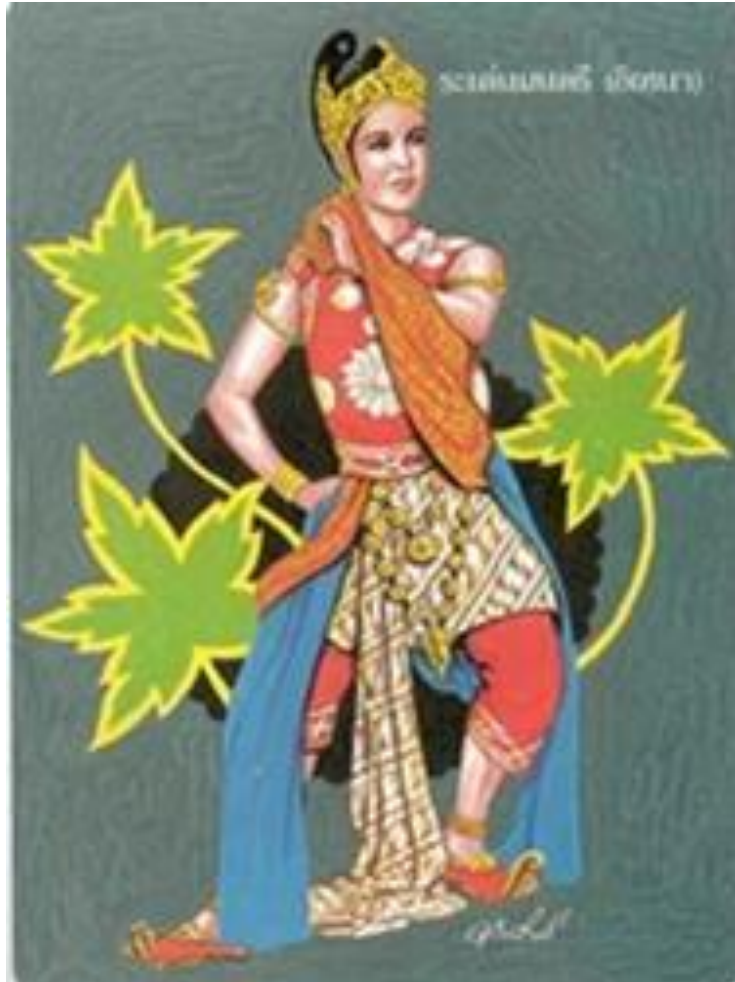
เหมาหลาหัง

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

ตำแหน่งชายาของอิเหนา

๑. จินตะหราวาตี	ประไหมสุหรีฝ่ายขวา
๒. บุษบาหนึ่งหรััด	ประไหมสุหรีฝ่ายซ้าย
๓. สการะวาตี	มะเดหวิฝ่ายขวา
๔. มาหยารัศมี	มะเดหวิฝ่ายซ้าย
๕. บุษบาวิลิศ	มะโตฝ่ายขวา
๖. บุษบากันจะหนา	มะโตฝ่ายซ้าย
๗. กะระติกา	ลิกูฝ่ายขวา
๘. อรसानารี	ลิกูฝ่ายซ้าย
๙. สุหรัันกันจาสำหรับ	เหมาหลาหังฝ่ายขวา
๑๐. หงยาหยา	เหมาหลาหังฝ่ายซ้าย

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

อิเหนา หรือ ระเด่นมนตรี

เป็นโอรสของท้าวสุเรปันและประไหมสุหรีนิหလာอะระดานารี
แห่งกรุงสุเรปัน อิเหนาเป็นชายรูปร่างมีเสน่ห์
เจรจาอ่อนหวาน นิสัยเจ้าชู้ มีความเชี่ยวชาญในการใช้กริช
และกระบี่เป็นอาวุธ มีมเหสีถึง 10 องค์

เมื่อนั้น

เป็นทัพหลังรังผลโคลคลา

เห็นระเด่นบุษบาลาวัณย์
งามพักตร์ผิวผ่องดังทองทา
อรชรอ่อนแอ้นแอมองค์
พระแสนปฏิพัทธ์กำหนัดนาง

ระเด่นมนตรีใจกล้า
เพลาคำคำนิ่งถึงเทวี

.....

เผยม่านพิศพรรณพฤกษา
จับแสงจันทร์ในนภางค์
ทรวดทรงสารพัดไม้ขัดขวาง
ป้อมปางจะสิ้นสมประดีฯ

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

บุษบา

เป็นธิดาของท้าวดาหาและประไหมสุหรีดาหาราวดี
เมื่อตอนประสูติมีเหตุอัศจรรย์คือ มีกลิ่นหอมตลบอบอวลไปทั่วทั้งวัง
ดนตรี แตรสังข์ก็ดังขึ้นเองโดยไม่มีผู้บรรเลง
ประสูติได้ไม่นาน ท้าวกูเรปันก็ขอตุนาหงันให้กับอิเหนา
บุษบาเป็นหญิงที่งามล้ำเลิศกว่านางใดในแผ่นดินชวา
กิริยามารยาทเรียบร้อย คารมคมคาย เฉลียวฉลาดทันคน ใจกว้าง
และมีเหตุผล เมื่อวิวาห์กับอิเหนา ได้ตำแหน่งเป็นประไหมสุหรีฝ่ายชาย

จะจุดเทียนเปลวทองทั้งสองข้าง
ข้างนี้นั่นเทียนพียา
แม้ว่าจะได้ภิรมย์รัก
ได้ครอบครองเคียงคู่ด้วยผู้ใด
ขอเทียนข้างนั้นจงเรืองรุ่ง
เปลวเพลิงอีกข้างจงร้างลาญ

เป็นอย่างดวงฤทัยของข้า
ข้างนั้นจรกาวศ์ไกล
सानสมัครสมสมรพิสมม์
ตราบซีพิตักชัยวายปราณ
โรจน์จรุงแจ่มจิตพิชฐาน
อันธการดับสูญสิ้นไปเออ

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

จินตะหราวัตติ

เป็นธิดาของระตูปมัญหยา มีรูปโฉมงดงาม มีผิวสองสี
นิสัยเจ้าอารมณ์ เอาแต่ใจตนเอง แสงนอน ช่างพูด
ประจบประชัน มีตำแหน่งเป็นประไหมสุหรีฝ่ายขวา
ของอิเหนา

แล้วว่าอนิจจาความรัก
ตั้งแต่จะเชี่ยวชาญเป็นเกลียวไป
สตรีใดในพิภพจวบแดน
ด้วยไฝรักให้เกิดพักตรา

พียงประจักษ์ตั้งสายน้ำไหล
ที่ไหนเลยจะไหลคืนมา
ไม่มีใครได้แค้นเหมือนนอกข้า
จะมีแต่เวทนาเป็นเนื่องนิตย์

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

วियะดา

เป็นน้องสาวของอิเหนา และเป็นคู่ตุนาหงั้น (คู่หมั้น)
กับสี่ยะตรา น้องชายของบุษบาแห่งดาหา
เมื่อครั้งที่บุษบาถูกลมหอบไป วियะดาได้ตามอิเหนาซึ่งเป็น
พี่ชายออกตามหาบุษบาโดยปลอมตัวเป็นหญิงสาวชาวป่า
นามว่า “เกนหลง”

๑ เมื่อนั้น

เหลือบเหลือยวแลเห็นสี่ยะตรา
นางลุกไปหับทวารมิด
ให้เคื่องขัดกลัดกลุ่มน้ำพระทัย

ระเด่นวियะดาเส่นหา
เสด็จดำเนินมาแต่ไกล
ลั่นกลอนเสียให้ติดตันไม้ไหว
ชลนัยน์ไหลอาบพักตรา ฯ

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

สียะตรา

เป็นโอรสของท้าวดาหากับประไหมสุหรี
ดาหราวดี อายุอ่อนกว่าบุษบา ๕ ปี เป็นคู่ตุนาหงัน
กับวิยะดา และปลอมตัวเป็นโจรป่าชื่อ ย่าหรั้น

๑ เมื่อนั้น

ได้ยินเสียงวิยะดาโศกาลัย

รำไรบ่นไปอยู่ในที่

พระตรัสเรียกหนักหนายังจาบัลย์

จึงเสด็จกลับมายังประตู่

แข็งขันอารมณ์ข่มฤทัย

สียะตราแฝงฟังยังสงสัย

ทั้งประไหมสุหรีกู่เรปัน

มิได้แจ้งคดีที่โศกศัลย์

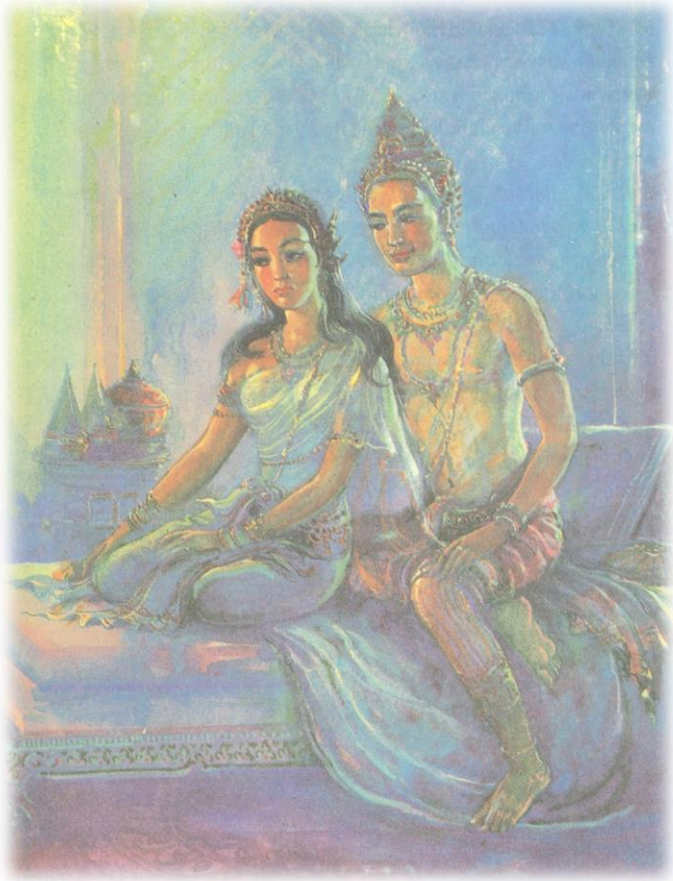
ทรงธรรมสะท้อนถอนใจ

ขึ้นสู่สินธพละห้อยให้

ขับอาชาไนยไปวัง ฯ

เนื้อเรื่อง

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

อิเหนา : ตอนศึกกะหมังกุหนิง ในแบบเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ระตูปาหยังและระตูประหมั้น ทูลทัดทานท้าวกะหมังกุหนิงมิให้ออกศึก

“เมื่อนั้น

จึงทูลขัดทัดทานทันใด

อันสุริยวงศ์เทวัญอัสัญหยา

ทั้งโยธีกี่ชำนานาญการสงคราม

กรุงกษัตริย์ขอขึ้นก็นับร้อย

ตั้งหิ้งห้อยจะแข่งแสงอาทิตย์

ใช้จะไร้ธิดาทุกธานี

พระองค์จึงควรตรีกตรา

สองกษัตริย์ฟังแจ้งแกล้งไข

เป็นโฉนผ่านเกล้ามาเบาความ

เรื่องเดชเดชาชาตานุสนาม

ลือนามในชวาระอาฤทธิ์

เราเป็นเมืองน้อยกระจิริด

เห็นผิดระบอบบุราณมา

มีงามแต่บุตรีท้าวดาหา

ไพร่ฟ้าประชากรจะร้อนน้กฯ”

อิเหนา : ตอนศึกกะหมังกุหนิง ในแบบเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ท้าวกะหมังกุหนิงตอบพระอนุชาว่าจะเลือกทำสงคราม

“แม่นวิหยาสะก้ามอดม้วย ไหนไหนในจะตายวายชีวา ผิดก็ทำสงครามดูตามที พี่ตั้งพถกษาพนาวัน	พี่ก็คงตายด้วยโอรสา ถึงเร็วถึงช้าก็เหมือนกัน เคราะห์ดีก็จะไต่ตั้งไผ่ฝืน จะอาสาญเพราะลูกเหมือนกล่าวมาฯ”
--	---

ทูตตอบท้าวดาหาว่าถ้าไม่ยกนางบุษบาให้จะต้องทำสงคราม

“บัดนั้น ท้าวกะหมังกุหนิงภูวไนย ถ้าแม่นมียินยอมอนุญาต เร่งระวังพระองค์ให้จงดี	ทูตานุทูตแกลองไช สั่งให้ข้าทูลพระภูมี ให้พระราชธิดามารศรี ตกแต่งบุรีให้มั่นคงฯ”
--	--

อิเหนา : ตอนศึกกะหมังกุหนิง ในแบบเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔

คะหมั่งจากกูเรปั่นถวายนสารแต่อิเหนาให้กลับจากเมืองหมันหย้าแล้วไปช่วยรบ

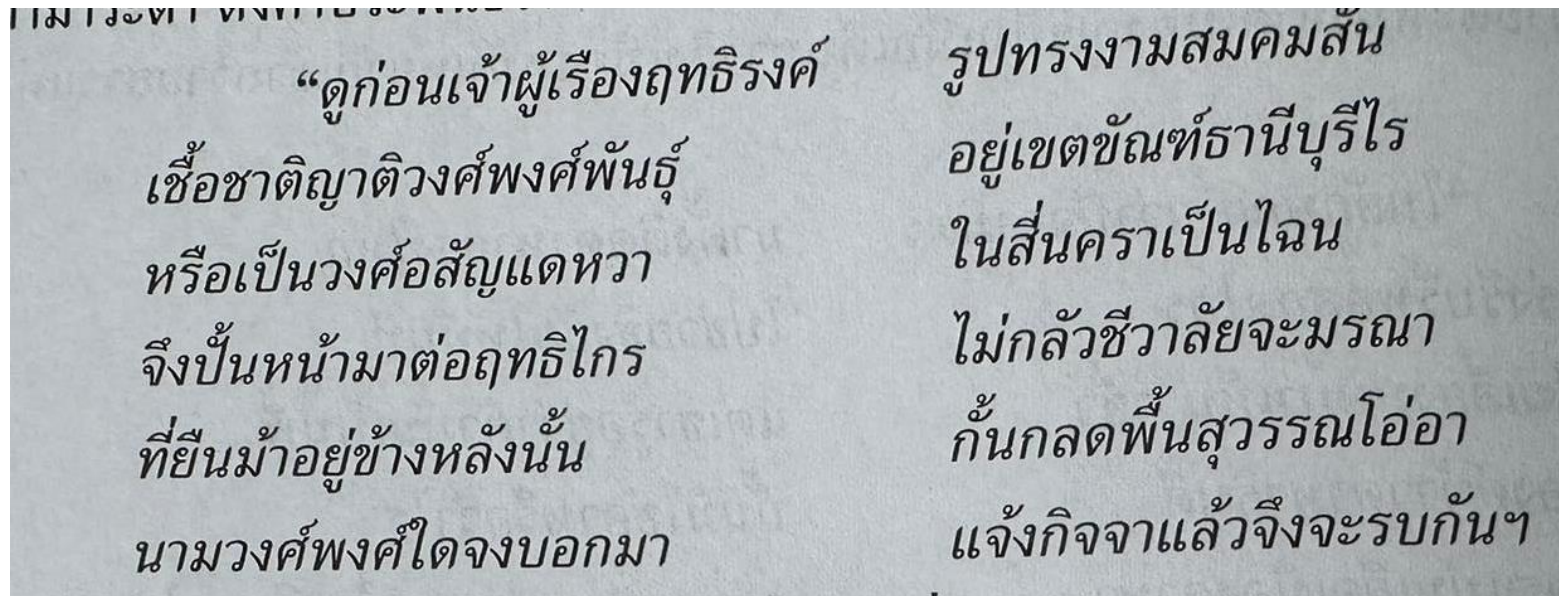
“ในลักษณนั้นว่าปัจจามิตร
จงเร่งรีบรีพลสกลไกร
ถึงไม่เลี้ยงบุษบาเห็นว่าชั่ว
อันองค์ท้าวดาหาธิบดี
มาตรแม่นเสียเมืองดาหา
ซึ่งเกิดศึกสาเหตุเภทภัย
ครั้งหนึ่งก็ให้เสียวาจา
ครั้งนี้เร่งคิดตุงงหนัก
แม่นมียกพลไกรไปช่วย
อย่าดูทั้งเปลวอัคคี

มาตั้งติดดาหากรุงใหญ่
ไปช่วยชิงชัยให้ทันที
แต่เขารู้ยู่ว่าตัวนั้นเป็นพี่
นั้นมิใช่อาหรือว่าไร
จะพลอยอายชายหน้าหรือหาไม่
ก็เพราะใครทำความไว้งามพักตร์
อายชาวดาหาอาณาจักร
จะซ้ำให้เสียศักดิ์ก็ตามที่
ถึงเราม้วยก็อย่ามาดูผี
แต่วันนี้ขาดกันจนบรรลี่ยา”

ถึงวันนั้นขาดกันจนบรรลี่ยา

อิเหนา : ตอนศึกกะหมังกุหนิง ในแบบเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔

วิหยาสะกำดูถูกเหยียดหยามสังคามาระตาว่าเป็นญาติฝ่ายใดของอิเหนา

อิเหนา : ตอนศึกกะหมังกุหนิง ในแบบเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔

สังคามาระตาโต้ตอบวิหยาสะกำ

“เมื่อนั้น

ได้ฟังดังครเสียบकरण
อันองค์สมเด็จพระปิ่นเกล้า
นั้นกะหัดตะปาตีชาญชัย
นี้สุหรานากงทรงสวัสดิ์
นั้นระเด่นดาหยนภูมิ
เราชื่อสังคามาระตา
ได้เป็นอนุชาเรื่องชัย

สังคามาระตาเจ็ดฉัน
จึงตอบไปพลันทันใด
คืออิเหนากุเรป็นเป็นใหญ่
ร่วมในสุริย์วงศ์ธิดี
องค์อะหนะสิงหัดสำหรับ
อยู่หมั้นหยธาธานีกรุงไกร
หน่อเท้าปักมาหงันเป็นใหญ่
ภูวไนยองค์ระเด่นมนตรีฯ”

คุณค่า

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

ด้านวรรณศิลป์

มีกระบวนการกลอนไพเราะ ใช้ถ้อยคำเหมาะสมกับตัวละคร บทชมธรรมชาติ
จับใจ พร้อมให้ภาพพจน์ที่เข้มข้นชัดเจน มีรสวรรณคดีครบทุกรส
ได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสรว่า เป็นยอดของบทละครรำ

ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ให้ความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต สภาพสังคมสมัยรัตนโกสินทร์ เช่น การศึก
สงคราม การแต่งกาย พระราชพิธีต่าง ๆ เช่น พิธีโสกันต์ เบิกโขลงทวาร
พิธีพระเมรุ เป็นต้น

ด้านคติธรรมและคุณธรรม

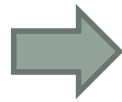
- การรู้จักระงับความต้องการของตนเอง
- การใช้กำลังในการแก้ปัญหา
- การถือขัตติยะมานะโดยไม่คำนึงถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้น

ด้านศิลปะการละคร

เป็นยอดของบทละครรำ ใช้คำประณีต ไพเราะ เครื่องแต่งตัวละครงดงาม
ทำรำงาม บทเพลงกลมกลืนกับเนื้อเรื่องและทำรำ วงดนตรีไทยนิยมนำกลอน
จากวรรณคดีไปขับร้อง เช่น ตอนบุษบาเสียงเทียน และประสันตาท่อนก

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย อิทธิพลทางวรรณคดีกับการสร้างสรรค์ของกวี

นิราศอิเหนา

สุนทรภู่ นำเค้าเรื่องมาจากวรรณคดีเรื่อง อิเหนา เฉพาะตอน บุษบาถูกลมหอบ มาแต่งเป็นนิราศ

แต่งขึ้นสำหรับอ่าน บันทึกอารมณ์และ
แสดงบทคร่ำครวญ
เพื่อถวายพระองค์เจ้าลักษณานุคุณ
ในสมัยรัชกาลที่ ๓

ตัวอย่างนิราศอิเหนา

ปางอิเหนาเศร้าสุดถึงบุษบา
ตลิ่งเหลียวเปลี่ยวเปล่าให้เหงาหึงม
ไอ้เย็นค้ำน้ำค้ำลงพรั่งพร้อย
ฤเทวัญขึ้นฟ้ามาพาน้อง
แม่น้องน้อยลอยถึงชั้นตริังศ์ไตร
ฤไปปะพระอาทิตย์พิศवास
ฤเมขลาพาชวนนวลละออง
ฤไปริมหิมพานต์ชานไกรลาส
ฤจะออกนอกเนมิษฐ์อิสินธร

๑ นิราศร้างห่างเหเสหนา
พระพายพาพัดน้องเที่ยวล่องลอย
สุขลปรีมเปี่ยมเหยาะเฆาะเฆาะผอย
น้องจะลอยลมบนไปไหนใด
ไปไว้ห้องช่องสวรรค์ที่ชั้นไหน
สหัสนัยจะช่วยรับประทับประคอง
ไปร่วมอาสน์เวชยันต์ผันผยอง
เที่ยวล่องลอยเลียบบฟ้าชมสาคร
บริเวณเมรุมาศราชคิงขร
เที่ยวล่องยร่อนรอบฟ้านภาไลย

คุณค่าของนิราศอิเหนา

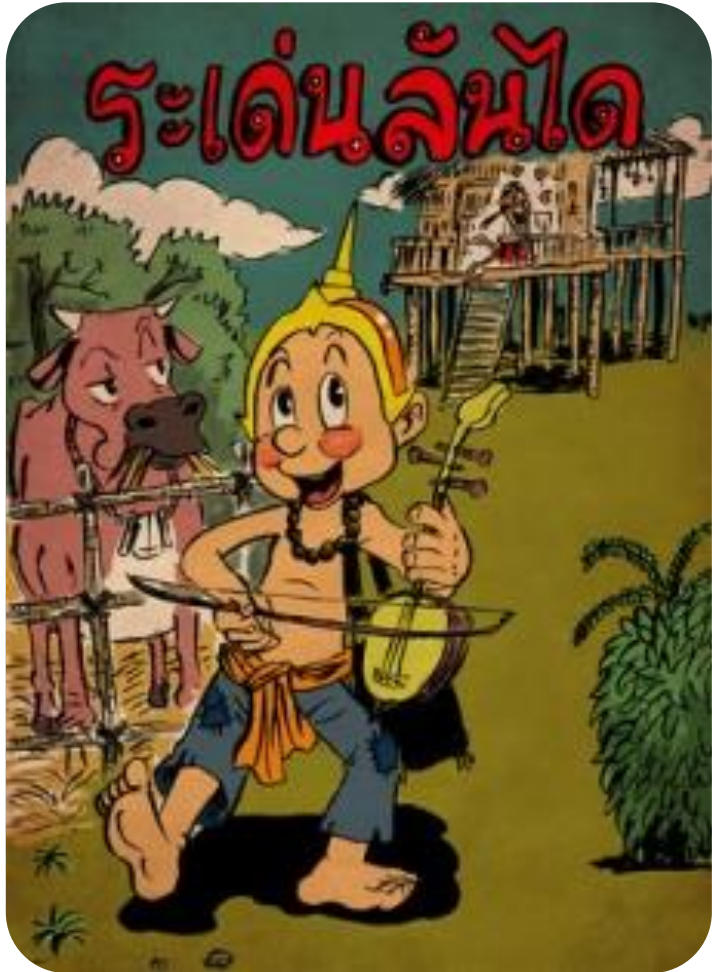
ด้านวรรณศิลป์

- ดีเด่นในด้านการประพันธ์ โดยเฉพาะการพรรณนาอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร
- ใช้ภาษาสละสลวย เล่นเสียงสัมผัสตามลักษณะกระบวนกลอนของสุนทรภู่ คือ การเล่นสัมผัสในเป็นคู่ๆ และสามารถใช้ธรรมชาติมาเปรียบเทียบได้งดงาม

ด้านวรรณคดี

เป็นการแสดงอารมณ์ความรู้สึกของสุนทรภู่ ที่อาศัยวรรณคดีเป็นแรงบันดาลใจในการประพันธ์ ถือเป็นพัฒนาการสำคัญของการแต่งนิราศ โดยหยิบยกวรรณคดีมาใช้แต่งได้อย่างแยบยล

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย อิทธิพลทางวรรณคดีกับการสร้างสรรค์ของกวี

ระเด่นลันได

บทประพันธ์ของ “พระมหามนตรีท้าวพระยา” (สมัย ร.๓)
แต่งขึ้นเพื่อล้อวรรณคดีที่มีตัวละครเอกเป็นกษัตริย์
โดยเฉพาะ “อิเหนา”
ตัวละครเอกเป็นยาจก แต่มีการใช้คำราชาศัพท์
เสมือนที่ใช้กับกษัตริย์

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย อิทธิพลทางวรรณคดีกับการสร้างสรรค์ของกวี

ระเด่นลันได

ระเด่นลันได เป็นแนวทางใหม่
ในการสร้างสรรค์วรรณคดีไทย และ
เนื้อเรื่องมีความสนุกสนาน เน้น
ความตลกขบขันของเนื้อหาเป็นหลัก
แต่งขึ้นเพื่อการอ่าน
มิได้มีจุดมุ่งหมายแสดงละคร

แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทกลอนบทรละคร

Music business
College of music
Mahidol University

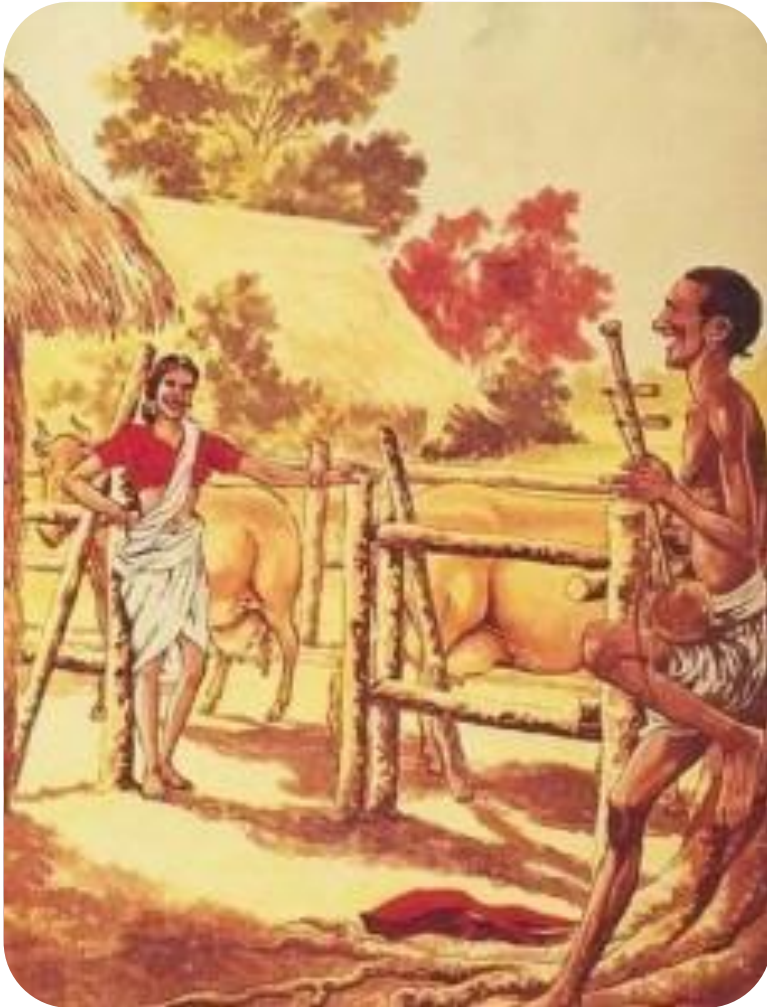
กำกับโดย
ภัทรสุดา อนุบนาราชณ

ระเด่นลันได
เดอะมิวสิคัล

๒๓ ถึง ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๑
ณ หอแสดงดนตรี (MACM)
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
บัตรราคา 500/800/1,000/1,200/1,500 บาท

รายละเอียดเพิ่มเติม
@RadeNlanDai2018

อิเหนา : บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย อิทธิพลทางวรรณคดีกับการสร้างสรรค์ของกวี

ตัวอย่างระเด่นลันได

มาจะกล่าวบทไป
ถึงระเด่นลันไดอนาถา
เสวยราชย์องค์เดียวเทียวรำภา
ตามตลาดเสาชิงช้าหน้าโบสถ์พราหมณ์

.....

เทียวสี่ซอขอข่าวสารทุกบ้านช่อง
เป็นเสปียงเลี้ยงท้องของถวาย
ไม่มีใครชิงชังทั้งหญิงชาย
ต่างฝากกายฝากตัวกลัวบารมี

คุณค่าของระเด่นลันได

ด้านวรรณศิลป์

มีสำนวนกลอนแต่งดี มีความไพเราะและขบขัน
ใช้ถ้อยคำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ขันได้เป็นอย่างดี
สามารถรักษาอารมณ์ขันได้สม่ำเสมอตลอดทั้งเรื่อง

ด้านวรรณคดี

เป็นหนังสือล้อวรรณคดีเรื่องอิเหนา จึงถือเป็น
“วรรณคดียั่วล้อ” เรื่องแรกของไทย
นับเป็นแนวความคิดใหม่ในการสร้างสรรค์วรรณคดี